

УДК 657

НОВАЦІЇ В ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКОВОГО ПРОЦЕСУ

ВАЛЕРІЙ МОССАКОВСЬКИЙ,
доктор екон. наук, професор кафедри
бухгалтерського обліку і аудиту Київського
слав'ястичного університету,

ТЕТЯНА КОНОНЕНКО,
канд. екон. наук, доцент кафедри
бухгалтерського обліку і аудиту ДВНЗ
«Київський університет управління і бізнесу»

У статті висвітлено основні положення Закону Російської Федерації «Про бухгалтерський облік» від 06.12.2011 р. № 402-ФЗ і Закону США Сарбейнса–Окслі 2002 р. щодо управління обліком та аудитом у цих країнах. Це дасть змогу визначити відмінності порівняно із практикою законодавства в Україні, а за потреби внести зміни до порядку організації бухгалтерського обліку, розробки відповідних нормативних документів та формування показників фінансової звітності в Україні.

Ключові слова: Закон про бухгалтерський облік, формування облікової та звітної інформації, управління обліком в країні, розробка й прийняття нормативних актів.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Дослідження систем обліку в ХХ ст. засвідчило, що було розроблено кілька облікових систем, проте найбільш значущі, на нашу думку, з них три, а саме: англо-американська, німецька й та, що застосовувалася в колишньому СРСР. Якщо між першими двома системами відмінності полягають в основному в методиці формування даних про наявність і рух окремих об'єктів та в системі управлінського обліку, то між обліком у Радянському Союзі та розвинених країнах ці відмінності стосуються в основному двох моментів, зокрема: функціонування системи управління конкретним підприємством з боку держави, незважаючи на наявність двох форм власності (державної та колективної), що слугувало основою для створення єдиної системи бухгалтерського обліку й узагальнення даних фінансової звітності органами статистики. Це давало змогу створити належну базу для прийняття рішень на державному рівні.

З переходом на ринкові умови функціонування національної економіки України виникла необхідність перебудови системи обліку з урахуванням особливостей, передбачених міжнародними стандартами. Цей підхід характерний для всіх країн СНД.

Мета статті – дослідження відмінностей у законодавстві про бухгалтерський облік України та Російської Федерації [1; 2] з метою вдосконалення цих нормативних документів. Розглянуто окремі положення Закону Сарбейнса–Окслі 2002 р. Більш докладно цей Закон охарактеризовано в низці опублікованих робіт [3].

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Тенденції розвитку бухгалтерського обліку як науки і як бази належного інформаційного забезпечення управління конкретним підприємством та національною економікою держави тривалий час передбачали зближення методичних засад формування облікових даних шляхом розробки і наступного впровадження міжнародних стандартів бухгалтерського обліку, фінансової звітності та аудиту. Цей процес мав на меті цілком реальні наслідки, оскільки передбачав досягти зіставності звітних даних багатьох компаній, акції яких продавалися на фондових ринках світу. На нашу думку, така цілком нормальна місія потребувала юридичного закріплення, що привело до набрання чинності відповідних законодавчих актів, а саме законів про бухгалтерський облік. Поряд із закріпленням методологічних положень виникла необхідність визначення складу виконавців з підготовки нормативних документів та відповідальності за їх недотримання.

Однак цього виявилось замало, про що свідчить введення в дію Закону Сарбейнса–Окслі 2002 р., яким було передбачено здійснення низки заходів, спрямованих на посилення боротьби із фінансовими махінаціями. Цей закон започаткував зміни в чинний порядок обліку в США. Суть цих змін можна звести до такого:

- проекти нормативних документів з бухгалтерського обліку, фінансові звіти і аудит мають готувати не відповідні державні органи, а бухгалтери й аудиторі належної кваліфікації;
- в основу нормативних актів слід закладати застосування у фінансовій звітності США елементів

бухгалтерської системи, побудованій на принципах (а не правилах) [3]; однаковою мірою це стосується також системи аудиту;

- значно підвищена відповідальність практичних облікових працівників, керівників фінансової служби та керівників компаній усіх рівнів і аудиторів за допущені порушення, що знижують достовірність даних фінансової звітності (відповідальність за ці порушення досить значна).

Про значущість цих змін у формуванні показників фінансової звітності свідчить той факт, що ще в грудні 2004 р., виступаючи на конгресі бухгалтерів Росії, начальник відділу департаменту регулювання державного фінансового контролю, аудиторської діяльності та бухгалтерського обліку Міністерства фінансів Російської Федерації (РФ) А. Бакаєв зазначив, що починається робота з підготовки нової редакції Закону про бухгалтерський облік і що цю роботу має виконувати професійне бухгалтерське співтовариство, а не Міністерство фінансів Російської Федерації. При цьому було зроблено акцент на два важливі моменти, а саме на те, що правила в російському бухгалтерському обліку в галузевому розрізі мають готувати професійні організації бухгалтерів, а податкові органи повинні отримати ці методичні вказівки як нормативний документ [4].

ЗАКОН ПРО БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК РФ

Процес підготовки нового нормативного акта тривав досить значний відрізок часу і був прийнятий Державною думою 22.11.2011 р., схвалений Радою Федерації та визнаний як Федеральний закон від 06.12.2011 р. № 402 – ФЗ «Про бухгалтерський облік», який набуває чинності з 1 січня 2013 р.

Закон складається з чотирьох розділів, до складу яких входить 32 статті. Його дія поширюється на комерційні та некомерційні організації, державні органи й органи місцевого самоврядування тощо, Центральний банк Російської Федерації, індивідуальних підприємств та осіб, що займаються індивідуальною практикою, філії, представництва та інші структурні підрозділи іноземних держав та ін., на бюджетний облік і бюджетну звітність.

Керівник економічного суб'єкта (за винятком кредитної організації) зобов'язаний покласти обов'язки із ведення обліку на головного бухгалтера чи на іншу посадову особу цього суб'єкта або укласти договір з надання послуг щодо ведення бухгалтерського обліку (керівник кредитної організації – тільки на головного бухгалтера). Керівник малого і середнього підприємства може вести облік самостійно.

У відкритих акціонерних товариствах, страхових

організаціях та інших подібних установах, цінні папери яких допущені до торгів на фондових біржах, та в деяких інших суб'єктів передбачено доручити формування даних бухгалтерського обліку і складання звітності головному бухгалтеру або іншій посадовій особі, на яку покладено обов'язки із ведення бухгалтерського обліку. Такі особи повинні мати вищу професійну освіту і стаж роботи, пов'язаної із веденням бухгалтерського обліку та складанням фінансової звітності або з аудиторською діяльністю, не менше ніж три роки із останніх п'яти календарних років, а за відсутності вищої професійної освіти за спеціальністю бухгалтерського обліку і аудиту – не менше ніж п'ять років із останніх семи календарних років; не мати незнятої чи непогашеної судимості за порушення в сфері економіки.

Заслугує на увагу передбачений Законом РФ порядок вирішення розбіжностей відносно ведення бухгалтерського обліку між керівниками економічного суб'єкта і головним бухгалтером (особою, на яку покладено обов'язки із ведення бухгалтерського обліку), а саме: дані відповідного первинного облікового документа приймаються (не приймаються) до реєстрації у бухгалтерському обліку та відображення у звітності за письмовим розпорядженням керівника економічного суб'єкта, який одноосібно несе відповідальність за створену в результаті цього інформацію. Такий підхід передбачено до відображення в облікових реєстрах окремих об'єктів бухгалтерського обліку, тобто керівник суб'єкта одноосібно відповідає за достовірність даних про його фінансовий стан на звітну дату, фінансові результати його діяльності та рух грошових коштів.

Окрема стаття Закону РФ присвячена **обліковій політиці**, під якою розуміють сукупність способів ведення суб'єктом бухгалтерського обліку. Її має формувати суб'єкт самостійно, керуючись законодавством Російської Федерації, а також федеральними і галузевими стандартами, а в разі відсутності в них способу ведення обліку щодо конкретного об'єкта суб'єкт може розробити відповідний спосіб до вимог чинного законодавства Російської Федерації.

Облікова політика має застосовуватися послідовно із року в рік, а зміни в неї можуть бути внесені за умови зміни вимог, установлених законодавством Російської Федерації, федеральними та галузевими стандартами, або розробки нового способу ведення обліку, що сприяє підвищенню якості інформації про діяльність господарюючого суб'єкта, а також при зміні умов його діяльності.

З метою досягнення зів'язності даних фінансової звітності за кілька років зміни облікової політики здійснюються із початку звітного року, якщо інше не обумовлене причинами таких змін.

У статті Закону, присвяченій *обліковим документам*, наведені їх облікові реквізити, умови складання (при здійсненні факту господарського життя або безпосередньо після його закінчення); визначено порядок затвердження форм облікових документів керівником економічного суб'єкта на основі подання посадової особи, відповідальної за ведення бухгалтерського обліку, а форми первинних документів для організації державного сектору встановлюються відповідно до бюджетного законодавства РФ: виготовлення документів (на паперових носіях або у вигляді електронного документа, підписаного електронним підписом); порядок внесення в облікові документи виправлень, якщо це не суперечить федеральному законодавству або іншим нормативним документам (виправлення підтверджується фіксуванням дати виправлення та підписами осіб, які склали документ, із зазначенням їх прізвищ та ініціалів або інших реквізитів, необхідних для ідентифікації цих осіб); порядок включення у документи бухгалтерського обліку копії вилучених документів, виготовлених у порядку, встановленому законодавством РФ.

Майже аналогічні вимоги передбачені Законом РФ щодо порядку формування даних у *регістрах бухгалтерського обліку*, зокрема затвердження їх переліку та форм керівником економічного суб'єкта, порядку внесення виправлень у реєстри та їх заміни при вилученні відповідно до законодавства.

Порядок обов'язкового проведення *інвентаризації* активів і зобов'язань встановлюється законодавством РФ федеральними і галузевими стандартами. Крім того, економічні суб'єкти визначають випадки, строки і порядок проведення інвентаризації та перелік суб'єктів, що підлягають інвентаризації. Виявлені розбіжності між фактичною наявністю і даними реєстрів бухгалтерського обліку підлягають реєстрації в бухгалтерському обліку в тому звітному періоді, до якого належить дата, за станом на яку проводилася інвентаризація.

Фінансова звітність зобов'язана надавати відомості про фінансовий стан економічного суб'єкта на звітну дату, фінансові результати та рух грошових коштів за звітний період. Її складають за звітний рік, а проміжну – в строки, встановлені відповідними нормативними документами. Бухгалтерська (фінансова) звітність вважається складеною після підписання її примірника на паперовому носії керівником економічного суб'єкта.

Якщо звітність підлягає публікації та відповідному обов'язковому аудиту, її публікують разом із аудиторським висновком і на неї не встановлюється режим комерційної таємниці.

Річна фінансова звітність організацій і підпри-

ємств за винятком випадків, установлених чинним федеральним законом, складається із бухгалтерського балансу, звіту про фінансові результати та додатків. Некомерційна організація за винятком випадків, передбачених чинним федеральним законом та іншими федеральними законами, подає бухгалтерський баланс, звіт про цільове використання коштів та додатки до них. Склад проміжної фінансової звітності для некомерційної організації визначається федеральними стандартами, а організації державного сектору – бюджетним законодавством Російської Федерації.

Окремі статті Закону присвячені особливостям формування фінансової звітності при реорганізації та ліквідації юридичної особи, що дає змогу привести формування звітних даних у відповідність до нормативних актів.

Заслуговує на увагу розгляд положень Закону щодо подальшого використання відомостей бухгалтерської (фінансової) звітності, зокрема передбачено, що економічні суб'єкти, крім організацій державного сектору та Центрального банку РФ, подають по одному обов'язковому примірнику цієї річної бухгалтерської звітності в орган державної статистики за місцем державної реєстрації не пізніше трьох місяців після закінчення звітного періоду. Зацікавленим особам забезпечується доступ до даних цієї звітності за винятком випадків, коли в інтересах державної таємниці такий доступ має бути обмежений. Порядок надання обов'язкового примірника бухгалтерської (фінансової) звітності та правила користування (включаючи плату за користування, якщо інше не передбачене іншими федеральними законами) затверджують державні органи виконавчої влади.

Економічний суб'єкт зобов'язаний організувати та здійснювати *внутрішній контроль* господарських операцій, а суб'єкти, звітність яких підлягає обов'язковому аудиту, зобов'язані організувати і здійснювати контроль щодо ведення бухгалтерського обліку і складання бухгалтерської (фінансової) звітності (крім випадків, якщо його керівник прийняв на себе рішення про ведення бухгалтерського обліку).

Окремий розділ Закону розкриває питання *організації регулювання бухгалтерського обліку*. До нього включено статті, присвячені принципам регулювання бухгалтерського обліку, документації щодо регулювання бухгалтерського обліку, суб'єктів регулювання та функції суб'єктів державного та недержавного регулювання і ради із стандартів бухгалтерського обліку, програм розробки федеральних стандартів та їх затвердження.

Доцільно розглянути більш докладно цей розділ, беручи до уваги його відмінності порівняно із Законом України про бухгалтерський облік.

Принципи регулювання бухгалтерського обліку зводяться до такого:

1. Відповідності федеральних і галузевих стандартів потребам користувачів бухгалтерської (фінансової) звітності, а також рівню розвитку науки і практики бухгалтерського обліку.

2. Єдність системи вимог до бухгалтерського обліку.

3. Спрощення способів ведення бухгалтерського обліку, включаючи спрощену бухгалтерську (фінансову) для малого підприємництва та окремих форм некомерційних організацій.

4. Застосування міжнародних стандартів як основи розробки федеральних і галузевих стандартів.

5. Створення умов для єдності застосування і галузевих стандартів.

6. Недопущення поєднання повноважень із створення федеральних стандартів і державного контролю (нагляду) в галузі бухгалтерського обліку.

Створення системи регулювання бухгалтерського обліку передбачає насамперед визначення складу документів у цій галузі, до яких входять федеральні та галузеві стандарти, стандарти економічного суб'єкта, а також рекомендації в галузі бухгалтерського обліку.

Федеральні та галузеві стандарти є обов'язковими, якщо інше не передбачено цими стандартами.

Федеральні стандарти окреслюють визнання й ознаки об'єктів бухгалтерського обліку, порядок їх класифікації, умови взяття їх на облік і списання, а саме:

- допустимі способи оцінки та порядок перерахунку вартості об'єктів бухгалтерського обліку;

- вимоги до облікової політики, в тому числі до визнання підстав для її зміни;

- порядок проведення інвентаризації активів і зобов'язань, документального оформлення операцій у бухгалтерського обліку, в тому числі види електронних підписів, які використовують для підпису документів бухгалтерського обліку;

- план рахунків бухгалтерського обліку та порядок його застосування, крім плану рахунків для кредитних установ;

- склад, зміст і порядок формування інформації, яку розкривають у бухгалтерській (фінансовій) звітності, в тому числі зразки форм бухгалтерської (фінансової) звітності, а також склад додатків до бухгалтерського балансу і звіту про фінансові результати та склад додатків до бухгалтерського балансу і звіту про цільове використання коштів;

- умови, за яких бухгалтерська (фінансова) звітність дає достовірне уявлення про фінансовий стан економічного суб'єкта на звітну дату, фінансовий результат його діяльності та рух грошових коштів за звітний період, а також формування та її ліквідації;

- спрощені способи ведення бухгалтерського обліку, включаючи спрощену бухгалтерську (фінансову) звітність, для суб'єктів малого підприємництва.

Федеральні стандарти можуть встановлювати спеціальні вимоги до бухгалтерського обліку (включаючи облікову політику, план рахунків бухгалтерського обліку та порядок його застосування) організацій бюджетної сфери, а також вимоги до бухгалтерського обліку окремих видів економічної діяльності.

Галузеві стандарти встановлюють особливості застосування федеральних стандартів у окремих видах економічної діяльності.

План рахунків бухгалтерського обліку для кредитних організацій і порядок його застосування затверджуються нормативним правовим актом Центрального банку Російської Федерації.

Рекомендації з бухгалтерського обліку приймаються з метою правильного застосування федеральних і галузевих стандартів, зменшення витрат на організацію бухгалтерського обліку, а також поширення передового досвіду організації й ведення бухгалтерського обліку, результатів досліджень і розробок у галузі бухгалтерського обліку.

Рекомендації з бухгалтерського обліку застосовують на добровільній основі, вони не повинні створювати перешкод для провадження діяльності економічному суб'єкту. Такі рекомендації можуть вживатися щодо порядку застосування федеральних і галузевих стандартів, форм документів бухгалтерського обліку за винятком визначених державними та галузевими стандартами, організаційних форм ведення бухгалтерського обліку, організації бухгалтерських служб економічних суб'єктів, технології ведення бухгалтерського обліку, порядку організації та здійснення внутрішнього контролю їх діяльності й ведення бухгалтерського обліку, а також порядку розробки стандартів.

Стандарти економічного суб'єкта встановлюються ним самостійно з метою ведення бухгалтерського обліку. Їх застосовують однаково і рівною мірою всі підрозділи економічного суб'єкта, включаючи його філії та представництва, незалежно від їх місця знаходження, а також дочірні підприємства.

Федеральні та галузеві стандарти не повинні суперечити цьому федеральному закону, галузеві стандарти – федеральному, а рекомендації та стандарти економічного суб'єкта – федеральним і галузевим стандартам.

Документи з організації та ведення бухгалтерського обліку Центральним банком Російської Федерації, в тому числі план рахунків бухгалтерського обліку та порядок його застосування, затверджуються у порядку, встановленому Законом РФ «Про Центральний банк Російської Федерації (Банк Росії)» від 10.07.2002 р. № 86-ФЗ.

Державне регулювання бухгалтерського обліку в Російській Федерації доручено уповноваженому федеральному органу і Центральному банку Російської Федерації, а також саморегульованій організації, в тому числі саморегульованій організації підприємців, інших користувачів бухгалтерської (фінансової) звітності, аудиторів, зацікавлених брати участь у регулюванні бухгалтерського обліку, а також їх асоціації, спілки та інші некомерційні організації, що мають на меті розвиток бухгалтерського обліку (далі – суб'єкти недержавного регулювання бухгалтерського обліку).

Уповноваженому державному органу передані повноваження щодо затвердження програм, розробки федеральних стандартів у порядку, встановленому цим Законом, а також безпосередньо затвердження федеральних стандартів, а в межах його компетенції ще галузеві стандарти і узагальнення практики їх застосування, організації експертиз проектів стандартів бухгалтерського обліку, затвердження вимог до оформлення проектів стандартів бухгалтерського обліку. Крім того, цьому самому органу надано право на участь у розробці міжнародних стандартів та представляти Російську Федерацію в міжнародних організаціях, що провадять діяльність у галузі бухгалтерського обліку і бухгалтерської (фінансової) звітності, та виконувати інші функції, передбачені цим Законом та іншими федеральними законами.

Аналогічні повноваження надані Центральному банку Російської Федерації, а саме:

- затверджувати галузеві стандарти і узагальнювати практику їх застосування;
- брати участь у підготовці та узгодженні програм розробки федеральних стандартів і в експертизі проектів федеральних стандартів, а разом із уповноваженим федеральним органом у розробці міжнародних стандартів виконувати інші функції, передбачені цим Законом та іншими федеральними законами.

Крім того, аналогічні повноваження надані суб'єктам недержавного регулювання бухгалтерського обліку.

Для проведення експертизи проектів федеральних стандартів при уповноваженому федеральному органі створюють раду бухгалтерського обліку, яка проводить експертизу проектів стандартів щодо їх відповідності законодавству Російської Федерації про бухгалтерський облік та потребам користувачів бухгалтерської (фінансової) звітності й рівню розвитку науки і практики бухгалтерського обліку, забезпечення єдності системи вимог до бухгалтерського обліку та умов для однакового застосування федеральних стандартів.

Органи державного регулювання бухгалтерського

обліку у відповідній сфері економічної діяльності мають право направляти проекти галузевих стандартів, що надійшли їм для затвердження або ними розроблені, до ради із стандартів бухгалтерського обліку для проведення експертизи таких проектів. Експертизу проводять у порядку, встановленому для експертизи проектів федеральних стандартів.

До складу **ради із стандартів бухгалтерського обліку** входять 10 представників суб'єктів недержавного регулювання бухгалтерського обліку та наукової спільноти, з яких не менше ніж три члени підлягають ротации один раз на три роки і п'ять представників органів державного регулювання бухгалтерського обліку. Склад ради із стандартів бухгалтерського обліку затверджує керівник уповноваженого федерального органу. Пропозиції про кандидатів у члени ради за винятком представників уповноваженого федерального органу вносяться в уповноважений державний орган суб'єктами недержавного регулювання бухгалтерського обліку, Центральним банком Російської Федерації, науковими організаціями та вищими навчальними закладами.

Кандидати в члени ради із стандартів бухгалтерського обліку повинні мати вищу професійну освіту, бездоганну ділову (професійну) репутацію і досвід професійної діяльності в сфері фінансів, бухгалтерського обліку або аудиту.

Голову ради із стандартів бухгалтерського обліку обирають на першому засіданні ради із представників суб'єктів недержавного регулювання бухгалтерського обліку, що входять до його складу. Він повинен мати не менше ніж два заступники. Секретарем ради є представник уповноваженого федерального органу з числа членів ради.

Засідання ради із стандартів бухгалтерського обліку скликає її голова, а в разі його відсутності уповноважений на те заступник у міру потреби, але не рідше як один раз на три місяці. Засідання вважається правомочним, якщо на ньому присутні не менше ніж дві третини членів ради.

Рішення ради приймаються простою більшістю голосів членів ради, які беруть участь у його засіданні. Засідання ради із стандартів бухгалтерського обліку є відкритими. Інформація про її діяльність має бути відкритою і загальнодоступною.

Положення про раду затверджує уповноважений федеральний орган, а регламент роботи рада затверджує самостійно на першому засіданні.

Федеральні стандарти розробляють та затверджують відповідно до програми їх розробки. Органи державного регулювання та суб'єкти недержавного регулювання бухгалтерського обліку вносять уповноваженому федеральному органу пропозиції до

програми розробки федеральних стандартів. Цей орган затверджує програму розробки федеральних стандартів за узгодженням з Центральним банком Російської Федерації.

Програму розробки федеральних стандартів слід щороку уточнювати з метою забезпечення відповідності федеральних стандартів потребам користувачів бухгалтерської (фінансової) звітності, міжнародним стандартам, рівню розвитку науки і практики бухгалтерського обліку. Уповноважений державний орган забезпечує доступність цієї програми Центральному банку Російської Федерації, суб'єктам недержавного регулювання та іншим зацікавленим особам (далі – *зацікавлені особи*) для ознайомлення. Правила підготовки й уточнення програми розробки федеральних стандартів затверджує центральний орган.

Розробником федерального стандарту (далі – *розробник*) може бути будь-який суб'єкт недержавного регулювання бухгалтерського обліку. Повідомлення про розробку федерального стандарту направляється розробником в уповноважений державний орган, публікується в друкованому виданні, визначеному уповноваженим федеральним органом (далі – *друковане видання*), і розміщується на офіційних сайтах уповноваженого федерального органу та розробника у мережі Інтернет.

Не пізніше 10 робочих днів після дня опублікування повідомлення про розробку федерального стандарту в друкованому виданні розробник публікує його проект у друкованому виданні та в мережі Інтернет. Проект має бути доступний для ознайомлення без справляння плати. Розробник зобов'язаний на вимогу зацікавленої особи надати йому копію проекту федерального стандарту на паперовому носії.

Плата, що стягується розробником за надання зазначеної копії на паперовому носії, не може перевищувати витрат на її виготовлення й пересилку. Плата за надання зазначеної копії органам державного регулювання та суб'єктам недержавного регулювання бухгалтерського обліку не стягується.

З дня опублікування проекту федерального стандарту в друкованому виданні розробник проводить публічне його обговорення. Термін обговорення не може бути меншим ніж три місяці після дня опублікування зазначеного проекту в друкованому виданні. Повідомлення про завершення публічного обговорення проекту федерального стандарту направляється розробником в уповноважений державний орган, публікується у друкованому виданні та розміщується на офіційних сайтах у мережі Інтернет.

У період публічного обговорення проекту федерального стандарту розробник приймає від зацікавлених осіб зауваження в письмовій формі, проводить обго-

ворення проекту федерального стандарту і отриманих у письмовій формі зауважень, складає їх перелік з коротким викладом змісту таких зауважень і результатів їх обговорення, доопрацьовує проект федерального стандарту з урахуванням отриманих зауважень.

Розробник зобов'язаний зберігати отримані в письмовій формі зауваження до затвердження федерального стандарту і подавати їх в уповноважений державний орган за його запитом.

Доопрацьований проект федерального стандарту не пізніше 10 робочих днів після дня опублікування повідомлення про завершення публічного обговорення проекту федерального стандарту в друкованому виданні опубліковується розробником в цьому самому друкованому виданні. Одночасно розробник розміщує на своєму офіційному сайті в мережі Інтернет доопрацьований проект федерального стандарту і перелік отриманих в письмовій формі зауважень зацікавлених осіб. Зазначені документи, розміщені на офіційному сайті розробника в мережі Інтернет, мають бути доступні для ознайомлення без справляння плати.

Порядок опублікування в друкованому органі всіх названих документів встановлює центральний орган.

Доопрацьований проект федерального стандарту разом із переліком отриманих у письмовій формі зауважень зацікавлених осіб розробник подає уповноваженому державному органу, який організовує експертизу цього проекту. У строк не більш як два місяці з дня подання розробником проекту федерального стандарту рада із стандартів бухгалтерського обліку готує мотивовану пропозицію про прийняття цього проекту на затвердження або про його відхилення на основі зроблених зауважень і результатів експертизи.

Така пропозиція разом із названими раніше документами та результатами експертизи направляється до уповноваженого державного органу, який на основі документів, поданих радою із стандартів бухгалтерського обліку, в строк не більш як один місяць приймає проект федерального стандарту до затвердження або відхиляє його. Проект федерального стандарту, прийнятий до затвердження, в установленому порядку затверджує уповноважений федеральний орган.

Проект федерального стандарту, запропонований радою із стандартів бухгалтерського обліку до прийняття, може бути відхилений у разі, якщо він не відповідає законодавству Російської Федерації.

Якщо проект федерального стандарту відхилений, мотивоване рішення уповноваженого федерального органу з додаванням названих раніше документів у строк не більш як 10 робочих днів після дня прийняття такого рішення надсилається розробнику

проекту федерального стандарту.

Внесення змін у федеральний стандарт або його скасування здійснюється в установленому порядку. Внесення змін до федерального стандарту, обумовлених зміною законодавства Російської Федерації, може бути здійснено за ініціативи уповноваженого федерального органу.

Такий докладний виклад Закону РФ «Про бухгалтерський облік» наведено для ознайомлення спільноти з усіма процедурами регулювання бухгалтерського обліку в Російській Федерації з метою розробки пропозицій до чинного законодавства України. Одночасно доцільно враховувати деякі положення, передбачені в Законі Сорбенса – Окслі 2002 р.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

1. Беручи до уваги те, що уряд США не допускає застосування міжнародних стандартів, а на відміну від них передбачає використовувати принципи бухгалтерського обліку (передбачено, що з 2016 р. МСФЗ можливо почнуть застосовуватися за умови їх зміни), а також невизначеність відношення до цього Ради ЄС та деяких бірж світу, вважаємо за доцільне вилучити із Закону «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» статтю 4 «Основні принципи бухгалтерського обліку та фінансової звітності».
2. Внести до чинного Закону України зміни щодо залучення науковців і практиків до обговорення проектів законодавчих і нормативних актів з бухгалтерського обліку, фінансової звітності та аудиту, а також подальшого введення їх в дію подібно до того, як це передбачено зробити у Законі Російської Федерації.
3. Запроваджувати більш віддалені строки введення в дію затверджених нормативних актів з бухгалтерського обліку для створення умов для перевірки на практиці окремих їх положень.
4. Переглянути чинні нормативи і законодавчі акти з бухгалтерського обліку з метою їх удосконалення відповідно до практики ведення бухгалтерського обліку.
5. З огляду на те, що і в Російській Федерації до кінця ще не вирішено питання щодо узгодження чинної практики бухгалтерського обліку з податковим законодавством, доцільно в подальшому відповідні нормативні документи узгоджувати між собою, що сприяло б спрощенню роботи бухгалтерії та поліпшенню формування облікових даних.
6. Заборонити застосування в окремих сферах діяльності, наприклад у навчальному процесі у закладах усіх рівнів акредитації, застосування термінів, які не використовуються у нормативних документах, зокрема «фінансовий облік» тощо.
7. Забезпечити зацікавленим особам, зокрема із навчальних та наукових закладів, доступ до фінансової звітності всіх господарюючих суб'єктів, крім тієї, в якій наведені дані становлять державну таємницю.
8. Вносячи зміни до нормативних документів з бухгалтерського обліку, слід уточнити окремі положення в них, які стосуються аудиторської діяльності.
9. Передбачити у Законі України про бухгалтерський облік орган, який має здійснювати управління бухгалтерським обліком.

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА

1. <i>Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні</i> : Закон України від 16.07.99 р. № 996-XIV.	важний інструмент, используемый в США в борьбе с мошенничеством в финансовой отчетности / В.Г. Гетьман //
2. <i>О бухгалтерском учете</i> : Закон РФ от 06.12.2011 г. № 402-ФЗ.	Международный бухгалтерский учет. – 2006. – № 7, 8.
3. <i>Гетьман В.Г.</i> Закон «Сарбенса – Оксли 2002 г.» –	4. <i>Школа</i> професійного бухгалтера. – № 24(48). – 2004, 15 груд.

В статье освещены основные положения Закона Российской Федерации «О бухгалтерском учете» от 06.12.2011 г. № 402-ФЗ и Закона США Сарбейнса–Оксли 2002 г. относительно управления учетом и аудитом в этих странах. Это позволит определить отличия по сравнению с практикой законодательства в Украине, а при необходимости внести изменения в порядок организации бухгалтерского учета, разработку соответствующих нормативных документов и формирование показателей финансовой отчетности в Украине.

Ключевые слова: Закон о бухгалтерском учете, формирование учетной и отчетной информации, управление учетом в стране, разработка и принятия нормативных актов.